

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1974/3

Karar Sayısı : 1974/3

Karar Günü : 14/2/1974

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Savur Asliye Ceza Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU : 45 sayılı Kanununun 35. maddesinin son fıkrasının Anayasa'nın 12.,31.,114. ve 118. maddelerine aykırı bulunduğu yolundaki Cumhuriyet Savcılığı iddiasının ciddi olduğu kanısına varan mahkeme Anayasa'nın değişik 151. maddesine dayanarak Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

I-Olay :

13.3.1973 gününde işledikleri ileri sürülen iftira suçundan sanık iki kişi hakkında Savur Cumhuriyet Savcılığınca 1973/130-98-45 sayılı, 6.9.1973 günlü iddianame ve Türk Ceza Kanununun 285/1 maddesi uyarınca cezalandırılma istemi ile açılıp Savur Asliye Ceza Mahkemesinin 1973/67 esas sayısını alan kamu davasının 21.11.1973 günlü duruşmasında Cumhuriyet Savcısı, hazırlık tahkikatı sırasında olayın aydınlanması için sanıkların Yüksek Hâkimler Kuruluna gönderdikleri, suç konusu dilekçelerin istendiğini; Yüksek Hâkimler Kurulu İkinci Bölüm Başkanlığının 5.5.1973 günlü, 1971/64-39-2770 sayılı yazısıyla 45 sayılı Kanunun 35. maddesinin son fıkrasına dayanılarak dilekçe örneklerinin gönderilmesine izin verilmediğinin bildirildiğini açıkladıktan sonra 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun söz konusu kuralının Anayasanın 12.,31.,114. ve 118. maddelerine aykırı bulunduğunu ileri sürmüş, iddianın ciddi olduğu kanısına varan mahkeme, 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 35. maddesinin son fıkrasının iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına 19.12.1973 gününde karar vermiştir.

II- İnceleme :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca 14.2.1974 gününde yapılan toplantıda İlk İnceleme Raporu, Savur Cumhuriyet Savcılığının 21.1.1974 günlü kıyı yazısı ile gelen Savur Asliye Ceza Mahkemesinin 29.12.1973 günlü, 1973/67 sayılı yazısına bağlı 19.12.1973 günlü gerekçeli kararı ve ekleri, iptali istenen Yasa kuralı, Yasanın geçirdiği değişiklikler ve konu ile ilişkisi bulunan öteki metinler okunduktan sonra, niteliğine göre, işin başka güne bırakılmasına yer görülmeyle, gereği görüşülüp düşünüldü:

Savur Asliye Ceza Mahkemesinin bakmakta olduğu 1973/67 esas sayılı davada Cumhuriyet Savcısı 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 35. maddesinin son fıkrasının Anayasaya aykırı bulunduğunu ileri sürdüğü gibi iddianın ciddi olduğu kanısına varan mahkeme de yine 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 35. maddesinin son fıkrasının iptal edilmesi istemi ile itiraz yoluna başvurmuş bulunmaktadır.

28.6.1972 günlü, 14229 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak o gün yürürlüğe giren (24.5.1967 tarihli ve 868 sayılı Kanunla bazı maddeleri değiştirilmiş bulunan 22.4.1962 tarihli ve 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun adı ile bazı maddelerin değiştirilmesine, bazı

Esas Sayısı : 1974/3
Karar Sayısı : 1974/3

maddelerinin kaldırılmasına ve yeni geçici maddeler eklenmesine dair 23.6.1972 günlü, 1597 sayılı Kanun) un 1. maddesi 45 sayılı Kanunun adını “Yüksek Hakimler ve Yüksek Savcılar Kurulu Kanunu” olarak değiştirilmiş ve yine bu Yasanın 45 sayılı Kanunun değiştirilmiş maddelerini belirleyen 2. maddesinde itiraz konusu kuralı kapsayan ve “İşlerin yönetimi ve gizliliği” başlığını taşıyan 35. madde de yer almıştır. (Beşinci Tertip Düstur Cilt 11-Üçüncü kitap-Sayfa:2669,2670,2675)

Mahkeme, Yüksek Hâkimler ve Yüksek Savcılar Kurulu Kanunundan ve 1597 sayılı Yasa ile değişik 35. maddeden söz etmemektedir; 45 sayılı Yasanın 28.6.1972 gününde, değiştirilerek yürürlükten kalkmış 35. maddesinin son fıkrasının Anayasaya uygunluk denetiminden geçirilmesini istediği apaçık ortadadır. Özel bir durum ve neden bulunmadıkça yürürlükte olmayan bir yasa kuralının Anayasaya uygunluk denetiminden geçirilmesi düşünülemez. Olayda böyle bir durum ve neden yoktur. Son fıkranın 35. maddenin eski ve yeni metinlerinde aynı olmasının ise, bu maddenin tümünün değiştirilmiş bulunması karşısında işin, itirazın kapsamı dışında kalan yeni metin yönünden incelenebileceği yolunda bir görüşe hukuki değer kazandırması olanaksızdır.

Abdullah Üner ve Nihat O.Akçakayalıoğlu bu görüşe katılmamışlardır.

SONUÇ :

45 sayılı Kanunun itiraz konusu kuralı kapsayan 35. maddesi 23.6.1972 günlü, 1597 sayılı Kanunun 2. maddesi ile değiştirilmiş olduğundan ve böylece yürürlükten kalkmış bu kuralın Anayasaya uygunluk denetiminden geçirilmesini gerekli kılan özel bir durum ve neden de bulunmadığından itirazın reddine Abdullah Üner ve Nihat O.Akçakayalıoğlu'nun karşıoılarıyla ve oyçokluğu ile 14.2.1974 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Muhittin TAYLAN	Avni GİVDA	Kemal BERKEM
Üye	Üye	Üye
Şahap ARIÇ	İhsan ECEMİŞ	Ahmet AKAR
Üye	Üye	Üye
Halit ZARBUN	Ziya ÖNEL	Abdullah ÜNER

Esas Sayısı : 1974/3
Karar Sayısı : 1974/3

Üye

Kâni VRANA

Üye

Ahmet KOÇAK

Üye

Muhittin GÜRÜN

Üye

Şevket MÜFTÜGİL

Üye

Nihat
O.AKÇAKAYALIOĞLU

Üye

Ahmet H.BOYACIOĞLU

KARŞIOY YAZISI

1- 45 sayılı Kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapan 1597 sayılı kanun, 28.Haziran.1972 günlü, Resmi Gazetede yayınlanarak bu tarihte yürürlüğe girmiştir. Halbuki Mahkemenin itiraz yoluna başvuran kararı ise bu tarihten birbuçuk seneye yakın bir süre geçtikten sonra ve 19.2.1973 tarihinde verilmiştir. Bu kanunun uygulama durumunda olan ve ayrıca kendi özlük işleriyle de ilgili bulunan Hâkimin bu değişiklikten-aradan bu kadar uzun zaman geçmiş olmasına rağmen – haberi ve bilgisi olmadığı neticesini varılarak kanunun yeni ve yürürlükte olan metnini değil de eski metnine Anayasa Mahkemesine göndermiş olduğunu kabule olanak göremiyorum.

Mahkeme kararında, 45 sayılı kanunun yeni adı ile (Yüksek Hakimler ve Yüksek Savcılar Kurulu Kanunu) denmeyipte eski adıyla (Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu) sözünün geçmiş olması ise sadece eski bir alışkanlıktan ileri gelebileceğinden mücerret böyle bir deyiş, değişen ve hükmü kalkan eski bir metni Anayasa Mahkemesine göndermiş olduğunun delili olamaz.

2-Esasen, 45 sayılı kanunun 35 nci maddesinde 1597 sayılı kanunla yapılmış olan başlıca değişiklik, maddenin itiraz konusu olmayan başka bir fıkrasındaki (raportör) kelimesinin (Tetkik Hâkimi) biçiminde değiştirilmiş olmasından ibarettir. Bu maddenin, Anayasaya aykırılığı öne sürülen son fıkrasındaki (evrak örneklerinin verilmesi ilgisine göre Yüksek Hâ

kimler Kurulu Başkanının veya Bölüm Başkanlarının iznine bağlıdır.) kuralında hiçbir değişiklik de söz konusu değildir.

Bu nedenlerle, işin esas yönünden incelenmesi ve sonucuna göre karara verilmesi gerektiği görüşünde olduğumdan aksine verilen çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye

Esas Sayısı : 1974/3
Karar Sayısı : 1974/3

Abdullah
ÜNER

KARŞIOY YAZISI

1597 sayılı Kanun, 75 sayılı Kanunun tamamını değil, bazı hükümlerinin ortadan kaldırıldığını ve adı ile bazı hükümlerinin değiştirildiğini açıklamaktadır.

Kullanılmış (değiştirme) değimi ile eski metindeki hükümlerden bir bölümünün yürürlükte olduğu gibi bırakıldığının belirtilmesine ve iptâl dileği konusu bakımından da bu durum kesinlikle saptanılmış olmasına göre, Mahkemenin Kanunun değiştirilmiş adından söz edişi nedeniyle, Anayasaya aykırılığın (iddia doğru ise eğer) ve her halde bu yoldaki şüphenin sürüp gitmesine, sebep olunması câiz değildir.

Üye

Nihat

O.AKÇAKAYALIOğLU